

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2649-2660/2530

นาย สมบูรณ์ เทียน ไฉ กับพวกโจทก์ นาง ยุ วนุช ประเสริฐ ธรรมจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1374, ป.พ.พ. มาตรา 1375, ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.ที่ดิน มาตรา 4, ป.ที่ดิน มาตรา 9, ป.ที่ดิน มาตรา 20, พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 มาตรา 5

ย่อ / หลักกฎหมาย

ที่พิพาทเป็นที่ดินของรัฐ อันบุคคลอาจได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน โจทก์ได้เข้าครอบครองที่พิพาทภายหลังจากประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับแล้ว จึงมิใช่ผู้ได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่พิพาทก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ และการยึดถือครอบครองของโจทก์ก็มิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการยึดถือครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมายแม้โจทก์จะแย้งการครอบครองที่พิพาทจากจำเลยเกินกว่า 1 ปีแล้ว และคงอยู่ตลอดมาจนถึงวันฟ้องก็เป็นการเข้ายึดถือครอบครองที่ดินของรัฐโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9 โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องและหาสิทธิที่จะขอห้ามจำเลยและบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับที่ดินและขอให้จำเลยถอนคำขอที่ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออก น.ส.3 ก ได้ เพราะจำเลยมีสิทธิที่จะกระทำได้โดยชอบ เนื่องจากถือได้ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้จำเลยครอบครองที่พิพาทได้แล้ว เพียงแต่อยู่ในระหว่างดำเนินการเพื่อออกหลักฐานเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินให้จำเลยเท่านั้น.

คำพิพากษา

คดีทั้งสองสำนวนนี้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษารวมกันโดยโจทก์ทั้งสิบสองสำนวนฟ้องจำเลยคนเดียวกันว่า โจทก์แต่ละสำนวนต่างมีที่ดินและได้เข้ายึดถือครอบครองทำประโยชน์มาโดยสงบเปิดเผยและด้วยเจตนาเป็นเจ้าของมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 ถึง พ.ศ. 2510 เมื่อปี พ.ศ. 2521 จำเลยนำเจ้าพนักงานไปรังวัดที่ดินของโจทก์เพื่อขอออก น.ส.3 ก. ทั้งๆ ที่จำเลยมิได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเลย เป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ ทำให้โจทก์เสียหายขอให้พิพากษาว่าที่ดินตามฟ้องเป็นของโจทก์ห้ามจำเลยเข้าเกี่ยวข้อง และให้จำเลยถอนคำขอออก น.ส.3 ก. จำเลยให้การทั้งสิบสองสำนวนว่า จำเลยกับสามีซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้วได้ร่วมกันครอบครองที่ดินตามฟ้องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494 จนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2511 สามีจำเลยถูกพนักงานอัยการฟ้องในข้อหาแผ้วถางกันสร้างป่าโดยมิได้รับอนุญาต ศาลฎีกาพิพากษาว่าสามีจำเลยเข้ายึดครองมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 จริงแต่จะใช้สิทธิครอบครองมายันกับรัฐไม่ได้เพราะที่ดินเป็นของรัฐ เพื่อให้ได้สิทธิครอบครองถูกต้องตามกฎหมาย จำเลยและสามีจึงดำเนินเรื่องติดต่อไปยังกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งให้ออกหลักฐานสิทธิการครอบครองแก่จำเลยที่ดินของรัฐจึงตกเป็นสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายของจำเลย โจทก์บุกรุกเข้าไปครอบครองระหว่างที่ดินยังเป็นของรัฐอยู่ จำเลยได้ห้ามปรามและร้องทุกข์ไว้แล้ว จำเลยนำเจ้าพนักงานไปรังวัดที่ดินของจำเลยตามฟ้องจริงโดยอาศัยสิทธิตามคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย จำเลยครอบครองที่ดินติดต่อตลอดมาโดยไม่ขาดสิทธิครอบครองโจทก์เข้าแย่งการครอบครองจากจำเลยโดยไม่สุจริตขอให้พิพากษายกฟ้อง ศาลชั้นต้นสอบข้อเท็จจริง จำเลยแถลงรับว่า ที่พิพาทตามที่โจทก์ฟ้องโจทก์แต่ละสำนวนเข้าแย่งการครอบครองตั้งแต่ พ.ศ.2514 ถึง พ.ศ. 2519 และโจทก์แต่ละสำนวน

ต่างอยู่ตลอดมาจนถึงวันฟ้อง ศาลชั้นต้นเห็นว่า คดีพอวินิจฉัยได้แล้ว มีคำสั่งให้งดสืบพยานและวินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินมือเปล่าแม้จะฟังว่าจำเลยครอบครองที่พิพาทมาก่อน แต่ปรากฏตามคำรับของจำเลยว่าโจทก์ได้แย่งการครอบครองและอยู่ในที่พิพาทมาเป็นระยะเวลากว่าปีแล้ว เมื่อจำเลยมิได้ใช้สิทธิฟ้องเอาคืนซึ่งการครอบครองภายในหนึ่งปี จำเลยย่อมหมดสิทธิที่จะเอาคืน ซึ่งการครอบครองที่หลุดมือไปแล้วทันที อำนาจการครอบครองที่พิพาทจึงตกให้แก่โจทก์การที่จำเลยนำเจ้าพนักงานไปรังวัดที่ดินของโจทก์ ถือได้ว่าโจทก์ถูกรบกวนการครอบครองที่ดินจึงมีสิทธิขอให้ปลดเปลื้องการรบกวนนั้นได้ พิพากษาว่าที่ดินตามฟ้องเป็นของโจทก์ ห้ามจำเลยเข้าเกี่ยวข้อง ให้จำเลยถอนคำขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออก น.ส.3 ก.เสีย จำเลยทั้งสิบสองสำนวนอุทธรณ์ขอให้ยกฟ้อง หรือย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาสืบพยานโจทก์จำเลยแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยทั้งสิบสองสำนวนฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายกคำพิพากษาศาลล่างทั้งสอง ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ศาลชั้นต้นพิจารณาใหม่แล้ว พิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ โจทก์ทั้งสิบสองสำนวนอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ก่อนศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกา ร้อยตำรวจเอกแสน บุตรชา โจทก์สำนวนที่ 4 ถึงแก่กรรม ศาลชั้นต้นอนุญาตให้นายอนุสรณ์ บุตรชา บุตรโจทก์เข้าเป็นคู่ความแทน โจทก์ทั้งสิบสองสำนวนฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ที่พิพาททั้งสิบสองสำนวนเป็นที่ดินของรัฐอันบุคคลอาจได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน โจทก์ได้เข้าครอบครองที่พิพาทระหว่างปีพ.ศ. 2507 ถึงปี พ.ศ. 2510 ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับแล้ว จึงมิใช่ผู้ได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่พิพาทก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับและการยึดถือครอบครองของโจทก์ก็มีได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการยึดถือครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย แม้โจทก์จะแย่งการครอบครองที่พิพาทจากจำเลยเกินกว่า 1 ปีแล้วและคงอยู่ตลอดมาจนถึงวันฟ้องก็เป็นการเข้ายึดถือครอบครองที่ดินของรัฐโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9 โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องและหาสิทธิที่จะขอห้ามจำเลยและบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับที่ดินและขอให้จำเลยถอนคำขอที่ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออก น.ส.3 ก.ได้ เพราะจำเลยมีสิทธิที่จะกระทำได้โดยชอบเนื่องจากถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้จำเลยครอบครองที่ดินพิพาทได้แล้ว เพียงแต่อยู่ในระหว่างดำเนินการเพื่อก่อหลักฐานเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินให้จำเลยเท่านั้น พิพากษายืน.

องค์คณะ

เสนอ ศรีนิยม · ยรรยง อธิพิพงษ์ · ส่อง สุขะบุญณพันธ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2649-2660/2530>